

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 20. 4. 2016
COM(2016) 236 final

2016/0125 (COD)

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 539/2001 uvádzajúce zoznam tretích krajín, ktorých štátni príslušníci musia mať víza pri prekračovaní vonkajších hraníc členských štátov, a krajín, ktorých štátni príslušníci sú oslobodení od tejto povinnosti

(Ukrajina)

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

V októbri 2008 sa medzi EÚ a Ukrajinou začal dialóg o liberalizácii vízového režimu. V novembri 2010 Európska komisia predložila ukrajinskej vláde akčný plán liberalizácie vízového režimu (ďalej len „akčný plán“). Komisia sa zaviazala navrhnúť bezvízové cestovanie pri krátkodobých pobytoch v Európskej únii pre štátnych príslušníkov Ukrajiny, ktorí sú držiteľmi biometrických pasov, hneď ako ukrajinská vláda splní všetky kritériá stanovené v akčnom pláne.

Pred začatím dialógu o liberalizácii vízového režimu EÚ a Ukrajina súbežne uzavreli dohodu o zjednodušení udeľovania víz a dohodu o readmisii, ktoré vstúpili do platnosti 1. januára 2008. Zmenená dohoda o zjednodušení udeľovania víz vstúpila do platnosti 1. júla 2013. Úplné a účinné vykonávanie týchto dohôd bolo predpokladom na začatie dialógu o vízach a podmienkou na jeho pokračovanie.

Akčný plán je rozdelený do štyroch blokov: bezpečnosť dokumentov vrátane biometrických údajov (blok I), migrácia a integrované riadenie hraníc vrátane azylu (blok II), verejný poriadok a bezpečnosť (blok III) a vonkajšie vzťahy a základné práva (blok IV). V akčnom pláne sa stanovujú presné kritériá pre každý z týchto štyroch blokov technicky relevantných otázok s cieľom prijať legislatívny, politický a inštitucionálny rámec (fáza 1) a zabezpečiť jeho účinné a udržateľné vykonávanie (fáza 2).

Od začatia dialógu medzi EÚ a Ukrajinou o liberalizácii vízového režimu Komisia pravidelne predkladala správy Európskemu parlamentu a Rade o pokroku, ktorý Ukrajina dosiahla pri plnení kritérií v rámci štyroch blokov prvej a druhej fázy akčného plánu. Dosiahnutý pokrok sa posudzoval na základe hodnotenia na mieste za účasti expertov z členských štátov EÚ a na základe podrobných informácií, ktoré Ukrajina poskytla.

Komisia prijala 16. septembra 2011 prvú správu o pokroku¹ Ukrajiny pri vykonávaní akčného plánu a predložila viacero odporúčaní na dokončenie prvej (legislatívnej a plánovacej) fázy. Komisia uverejnila druhú správu o pokroku² 9. februára 2012 a tretiu správu o pokroku³ 15. novembra 2013. Po štvrtej správe Komisie o pokroku⁴ z 27. mája 2014 a jej schválení Radou 23. júna 2014 Ukrajina formálne vstúpila do druhej fázy akčného plánu, počas ktorej sa posúdilo udržateľné vykonávanie legislatívneho a politického rámca.

Komisia prijala 8. mája 2015 piatu správu o pokroku⁵ Ukrajiny pri vykonávaní akčného plánu. V správe sa uvádzalo, že pokrok dosiahnutý ukrajinskými orgánmi pri vykonávaní druhej fázy akčného plánu je pozoruhodný. V súlade s metodikou uvedenou v akčnom pláne Komisia zorganizovala hodnotenia na mieste za účasti expertov z členských štátov EÚ. Správa obsahuje aj posúdenie možných migračných a bezpečnostných vplyvov budúcej liberalizácie vízového režimu pre ukrajinských občanov, ktorí cestujú do EÚ.

¹ SEC(2011) 1076 final.

² SWD(2012) 10 final.

³ COM(2013) 809 final.

⁴ COM(2014) 336 final.

⁵ COM(2015) 200 final.

Komisia v šiestej a záverečnej správe o pokroku⁶ prijatej 18. decembra 2015 usúdila, že Ukrajina dosiahla potrebný pokrok a uskutočnila všetky požadované reformy s cieľom zabezpečiť účinné a udržateľné plnenie zvyšných kritérií.

Na základe tohto posúdenia a vzhľadom na výsledok nepretržitého monitorovania a predkladania správ, ktoré sa uskutočnili od začatia dialógu medzi EÚ a Ukrajinou o liberalizácii vízového režimu, Komisia potvrdila, že Ukrajina splnila všetky kritériá stanovené pre každý zo štyroch blokov druhej fázy akčného plánu a že začiatkom roku 2016 predloží legislatívny návrh, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 539/2001, pričom sa Ukrajina presunie do zoznamu krajín, ktorých štátni príslušníci sú oslobodení od vízovej povinnosti (príloha II).

Navyše od prijatia šiestej správy Komisia zaznamenala pokrok, ktorý ukrajinské orgány dosiahli pri vykonávaní požadovaných reforiem v rámci akčného plánu. Národný protikorupčný úrad je v prevádzke a začal spolupracovať s úradom prokuratúry špecializovaným na boj proti korupcii. Po úspešnom prijatí zákonov o vymáhaní majetku a zmeneného zákona o úrade prokuratúry v súvislosti s úradom prokuratúry špecializovaným na boj proti korupcii (18. februára 2016), ako aj po prijatí zákona o elektronickom majetkovom priznaní (15. marca 2016) Komisia zaznamenala ďalší pokrok v polovici marca 2016, keď boli vymenovaní ďalší dvaja členovia správnej rady Národného úradu pre predchádzanie korupcii s cieľom umožniť správnej rade dosiahnuť kvórum. Dňa 28. marca bol zvolený riaditeľ Národného úradu pre predchádzanie korupcii a 30. marca bol tento úrad registrovaný ako právny subjekt. Ukrajinské orgány vyčlenili v štátnom rozpočte na rok 2016 aj finančné zdroje na zabezpečenie dobrého fungovania inštitucionálneho rámca na boj proti korupcii, ako aj Národného protikorupčného úradu.

Okrem správ týkajúcich sa plnenia akčného plánu Komisia naďalej monitoruje vykonávanie dohody o zjednodušení udeľovania víz a dohody o readmisii, najmä prostredníctvom spoločných výborov zriadených na základe týchto dohôd. Posledné doterajšie zasadnutie spoločného výboru pre zjednodušenie vydávania víz sa uskutočnilo 23. apríla 2015 a spoločný readmisný výbor zasadla naposledy 6. mája 2014. V tejto súvislosti Komisia poznamenala, že vykonávanie dohôd bolo celkovo veľmi uspokojivé.

- **Súlad s existujúcimi ustanoveniami v danej oblasti politiky a s ďalšími politikami Únie**

V nariadení Rady (ES) č. 539/2001⁷ sa uvádza zoznam tretích krajín, ktorých štátni príslušníci musia mať víza pri prekračovaní vonkajších hraníc členských štátov, a krajín, ktorých štátni príslušníci sú oslobodení od tejto povinnosti. Nariadenie (ES) č. 539/2001 uplatňujú všetky členské štáty – s výnimkou Írska a Spojeného kráľovstva – a takisto Island, Lichtenštajnsko, Nórsko a Švajčiarsko. Toto nariadenie je súčasťou spoločnej vízovej politiky EÚ pre krátkodobé pobyty do 90 dní počas ktoréhokoľvek 180-dňového obdobia.

Ukrajina sa v súčasnosti uvádza v prílohe I k nariadeniu (ES) č. 539/2001, t. j. medzi tými krajinami, ktorých štátni príslušníci musia byť držiteľmi víz pri cestovaní na územie členských štátov EÚ.

⁶ COM(2015) 905 final.

⁷ Nariadenie Rady (ES) č. 539/2001 z 15. marca 2001 uvádzajúce zoznam tretích krajín, ktorých štátni príslušníci musia mať víza pri prekračovaní vonkajších hraníc členských štátov, a krajín, ktorých štátni príslušníci sú oslobodení od tejto povinnosti (Ú. v. ES L 81, 21.3.2001, s. 1).

Nariadenie (ES) č. 539/2001 bolo naposledy zmenené nariadením (EÚ) č. 259/2014⁸, keď Moldavsko v dôsledku úspešnej realizácie svojho akčného plánu bolo presunuté do zoznamu krajín oslobodených od vízovej povinnosti, a nariadením (EÚ) č. 509/2014⁹, keď päť karibských¹⁰ a jedenásť tichomorských krajín¹¹, ako aj Kolumbia, Peru a Spojené arabské emiráty boli oslobodené od vízovej povinnosti po pravidelnom preskúmaní vízových zoznamov s výhradou uzavretia dohody o zrušení vízovej povinnosti medzi EÚ a príslušnou treťou krajinou.

Kritériá, ktoré by sa mali na základe individuálneho posúdenia zohľadniť pri určovaní tretích krajín, ktorých štátni príslušníci podliehajú vízovej povinnosti alebo sú od nej oslobodení, sú stanovené v článku -1 nariadenia (ES) č. 539/2001 [zavedenom nariadením (EÚ) č. 509/2014]. Zahŕňajú kritériá súvisiace s „nelegálnym prisťahovalectvom, verejným poriadkom a bezpečnosťou štátu, hospodárskymi výhodami, najmä z hľadiska cestovného ruchu a zahraničného obchodu, a s vonkajšími vzťahmi Únie s príslušnými tretími krajinami, najmä vrátane rešpektovania ľudských práv a základných slobôd, ako aj dôsledkov regionálnej súdržnosti a reciprocity“¹². Osobitná pozornosť by sa mala venovať aj bezpečnosti cestovných dokladov vydaných príslušnými tretími krajinami.

Neexistuje dôvod, aby podmienkou na uplatňovanie oslobodenia od vízovej povinnosti pre ukrajinských občanov bolo uzavretie dohody o zrušení vízovej povinnosti s EÚ, keďže Ukrajina už oslobodila všetkých občanov EÚ od vízovej povinnosti na pobyty do jedného roka. Ak by sa toto rozhodnutie zrušilo alebo ak by sa bezvízový režim zneužil, existujúce mechanizmy reciprocity a pozastavenia stanovené v nariadení (ES) č. 539/2001 by poskytli dostatočné nápravné opatrenia.

2. PRÁVNY ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právny základ

Keďže návrhom sa mení spoločná vízová politika EÚ, právnym základom návrhu je článok 77 ods. 2 písm. a) Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ). Navrhované nariadenie predstavuje rozvoj schengenského *acquis*.

• Subsidiarita

Keďže nariadenie (ES) č. 539/2001 je právnym aktom EÚ, možno ho zmeniť len prostredníctvom zodpovedajúceho právneho aktu. Členské štáty nemôžu konať samostatne.

• Proporcionalita

Pozri vyššie – žiadne iné možnosti na dosiahnutie politického cieľa nie sú k dispozícii.

⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 259/2014 z 3. apríla 2014, ktorým sa mení nariadenie Rady (ES) č. 539/2001 uvádzajúce zoznam tretích krajín, ktorých štátni príslušníci musia mať víza pri prekračovaní vonkajších hraníc členských štátov, a krajín, ktorých štátni príslušníci sú oslobodení od tejto povinnosti (Ú. v. EÚ L 105, 20.5.2014, s. 9).

⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 509/2014 z 15. mája 2014, ktorým sa mení nariadenie Rady (ES) č. 539/2001 uvádzajúce zoznam tretích krajín, ktorých štátni príslušníci musia mať víza pri prekračovaní vonkajších hraníc členských štátov, a krajín, ktorých štátni príslušníci sú oslobodení od tejto povinnosti (Ú. v. EÚ L 149, 20.5.2014, s. 67).

¹⁰ Dominika, Grenada, Svätá Lucia, Svätý Vincent a Grenadíny, Trinidad a Tobago.

¹¹ Kiribati, Marshallove ostrovy, Mikronézia, Nauru, Palau, Samoa, Šalamúnove ostrovy, Východný Timor, Tonga, Tuvalu, Vanuatu.

¹² Článok -1 nariadenia Rady (ES) č. 539/2001 z 15. marca 2001 uvádzajúceho zoznam tretích krajín, ktorých štátni príslušníci musia mať víza pri prekračovaní vonkajších hraníc členských štátov, a krajín, ktorých štátni príslušníci sú oslobodení od tejto povinnosti.

- **Výber nástroja**

Pozri vyššie.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ EX POST, KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

- **Hodnotenia ex post/kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov**

Neuvádza sa.

- **Konzultácie so zainteresovanými stranami**

Uskutočnili sa pravidelné diskusie s členskými štátmi v rámci pracovnej skupiny Rady pre východnú Európu a Strednú Áziu (COEST) a viaceré prezentácie procesu liberalizácie vízového režimu v Európskom parlamente.

- **Získavanie a využívanie expertízy**

Komisia zhromaždila komplexné údaje o vykonávaní všetkých kritérií akčného plánu Ukrajinou. K záverečnej správe o pokroku Ukrajiny bol pripojený sprievodný pracovný dokument útvarov Komisie¹³, ktorý poskytoval podrobnejšie informácie o vývoji v rámci každého kritéria.

- **Posúdenie vplyvu**

Komisia poskytla v prílohe k pracovnému dokumentu útvarov Komisie aktualizovanú faktickú analýzu a informácie založené na štatistických údajoch o možných migračných a bezpečnostných vplyvoch liberalizácie vízového režimu pre ukrajinských občanov, ktorí cestujú do EÚ, na základe informácií od príslušných agentúr EÚ a zainteresovaných strán. Žiadne ďalšie posúdenie vplyvu nie je potrebné.

- **Vhodnosť právnych predpisov a ich zjednodušenie**

Neuvádza sa.

- **Základné práva**

Návrh nemá žiadne negatívne dôsledky na ochranu základných práv.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Neuvádza sa.

5. INÉ ASPEKTY

- **Plány vykonávania a monitorovanie, hodnotenie a podávanie správ**

Zmenené nariadenie bude po nadobudnutí účinnosti priamo uplatniteľné a členské štáty ho budú ihneď vykonávať. Žiadny vykonávací plán nie je potrebný.

Komisia bude naďalej aktívne monitorovať, ako Ukrajina nepretržite plní všetky kritériá v rámci štyroch blokov akčného plánu prostredníctvom existujúcich asociačných štruktúr a dialógov, a ak to bude potrebné, prostredníctvom nadväzujúcich mechanizmov *ad hoc*.

¹³

Pracovný dokument útvarov Komisie SWD(2015) 705 final z 18. 12. 2015.

- **Vysvetľujúce dokumenty (v prípade smerníc)**

Neuvádza sa.

- **Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu**

Nariadenie (ES) č. 539/2001 sa mení, pričom sa Ukrajina presúva z prílohy I (zoznam krajín s vízovou povinnosťou) do prílohy II (zoznam krajín oslobodených od vízovej povinnosti). Doplní sa poznámka pod čiarou, v ktorej sa špecifikuje, že oslobodenie od vízovej povinnosti sa vzťahuje len na držiteľov biometrických pasov vydaných v súlade s normami Medzinárodnej organizácie civilného letectva (ICAO).

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 539/2001 uvádzajúce zoznam tretích krajín, ktorých štátni príslušníci musia mať víza pri prekračovaní vonkajších hraníc členských štátov, a krajín, ktorých štátni príslušníci sú oslobodení od tejto povinnosti

(Ukrajina)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 77 ods. 2 písm. a),

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

- (1) V nariadení Rady (ES) č. 539/2001¹⁴ sa uvádza zoznam tretích krajín, ktorých štátni príslušníci musia mať víza pri prekračovaní vonkajších hraníc členských štátov, a krajín, ktorých štátni príslušníci sú oslobodení od tejto povinnosti. Zloženie zoznamov tretích krajín uvedených v prílohách I a II by malo byť a zostať v súlade s kritériami, ktoré sú v ňom stanovené. Odkazy na tretie krajiny, pri ktorých sa situácia v súvislosti s týmito kritériami zmenila, by sa mali v prípade potreby presunúť z jednej prílohy do druhej.
- (2) Usudzuje sa, že Ukrajina splnila všetky kritériá stanovené v akčnom pláne liberalizácie vízového režimu predloženom ukrajinskou vládou v novembri 2010, a tým spĺňa kritériá oslobodenia svojich občanov od vízovej povinnosti, ak cestujú na územie členských štátov EÚ.
- (3) Ukrajina by sa preto mala presunúť z prílohy I k nariadeniu (ES) č. 539/2001 do jeho prílohy II. Oslobodenie od vízovej povinnosti by sa malo vzťahovať len na držiteľov biometrických pasov vydaných v súlade s normami Medzinárodnej organizácie civilného letectva (ICAO).
- (4) Toto nariadenie predstavuje vývoj ustanovení schengenského *acquis*, na ktorom sa Spojené kráľovstvo nezúčastňuje v súlade s rozhodnutím Rady 2000/365/ES¹⁵. Spojené kráľovstvo sa preto nezúčastňuje na jeho prijímaní, nie je ním viazané a ani nepodlieha jeho uplatňovaniu.

¹⁴ Nariadenie Rady (ES) č. 539/2001 z 15. marca 2001 uvádzajúce zoznam tretích krajín, ktorých štátni príslušníci musia mať víza pri prekračovaní vonkajších hraníc členských štátov, a krajín, ktorých štátni príslušníci sú oslobodení od tejto povinnosti (Ú. v. ES L 81, 21.3.2001, s. 1).

¹⁵ Rozhodnutie Rady 2000/365/ES z 29. mája 2000, ktoré sa týka požiadavky Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska zúčastňovať sa na niektorých ustanoveniach schengenského *acquis* (Ú. v. ES L 131, 1.6.2000, s. 43).

- (5) Toto nariadenie predstavuje vývoj ustanovení schengenského *acquis*, na ktorom sa Írsko nezúčastňuje v súlade s rozhodnutím Rady 2002/192/ES¹⁶. Írsko sa preto nezúčastňuje na prijatí tohto nariadenia, nie je ním viazané, ani nepodlieha jeho uplatňovaniu.
- (6) Pokiaľ ide o Island a Nórsko, toto nariadenie predstavuje vývoj ustanovení schengenského *acquis* v zmysle Dohody uzavretej medzi Radou Európskej únie a Islandskou republikou a Nórskeho kráľovstva o pridružení Islandskej republiky a Nórskeho kráľovstva pri vykonávaní, uplatňovaní a rozvoji schengenského *acquis*, ktoré patria do oblasti uvedenej v článku 1 bode B rozhodnutia Rady 1999/437/ES¹⁷.
- (7) Pokiaľ ide o Švajčiarsko, toto nariadenie predstavuje vývoj ustanovení schengenského *acquis* v zmysle Dohody medzi Európskou úniou, Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o pridružení Švajčiarskej konfederácie k vykonávaniu, uplatňovaniu a vývoju schengenského *acquis*, ktoré patria do oblasti uvedenej v článku 1 bode B rozhodnutia 1999/437/ES v spojení s článkom 3 rozhodnutia Rady 2008/146/ES¹⁸.
- (8) Pokiaľ ide o Lichtenštajnsko, toto nariadenie predstavuje vývoj ustanovení schengenského *acquis* v zmysle Protokolu medzi Európskou úniou, Európskym spoločenstvom, Švajčiarskou konfederáciou a Lichtenštajnským kniežatstvom o pristúpení Lichtenštajnského kniežatstva k Dohode medzi Európskou úniou, Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o pridružení Švajčiarskej konfederácie k vykonávaniu, uplatňovaniu a vývoju schengenského *acquis*, ktoré patria do oblasti uvedenej v článku 1 bode B rozhodnutia 1999/437/ES v spojení s článkom 3 rozhodnutia Rady 2011/350/EÚ¹⁹,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Nariadenie (ES) č. 539/2001 sa mení takto:

- a) V prílohe I sa v časti 1 (ŠTÁTY) vypúšťa odkaz na Ukrajinu.
- b) V prílohe II sa v časti 1 (ŠTÁTY) vkladá tento odkaz:
- „Ukrajina“*

¹⁶ Rozhodnutie Rady 2002/192/ES z 28. februára 2002 o požiadavke Írska zúčastňovať sa na niektorých ustanoveniach schengenského *acquis* (Ú. v. ES L 64, 7.3.2002, s. 20).

¹⁷ Rozhodnutie Rady 1999/437/ES zo 17. mája 1999 o určitých vykonávacích predpisoch k Dohode uzavretej medzi Radou Európskej únie a Islandskou republikou a Nórskeho kráľovstva o pridružení týchto dvoch štátov pri vykonávaní, uplatňovaní a vývoji schengenského *acquis* (Ú. v. ES L 176, 10.7.1999, s. 31).

¹⁸ Rozhodnutie Rady 2008/146/ES z 28. januára 2008 o uzavretí v mene Európskeho spoločenstva Dohody medzi Európskou úniou, Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o pridružení Švajčiarskej konfederácie k vykonávaniu, uplatňovaniu a vývoju schengenského *acquis* (Ú. v. EÚ L 53, 27.2.2008, s. 1).

¹⁹ Rozhodnutie Rady 2011/350/EÚ zo 7. marca 2011 o uzavretí v mene Európskej únie Protokolu medzi Európskou úniou, Európskym spoločenstvom, Švajčiarskou konfederáciou a Lichtenštajnským kniežatstvom o pristúpení Lichtenštajnského kniežatstva k Dohode medzi Európskou úniou, Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o pridružení Švajčiarskej konfederácie k implementácii, uplatňovaniu a rozvoju schengenského *acquis*, ktoré sa vzťahuje na zrušenie kontrol na vnútorných hraniciach a pohyb osôb (Ú. v. EÚ L 160, 18.6.2011, s. 19).

* Oslobodenie od vízovej povinnosti sa vzťahuje len na držiteľov biometrických pasov vydaných v súlade s normami Medzinárodnej organizácie civilného letectva (ICAO).

Článok 2

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné v členských štátoch v súlade so zmluvami.

V Bruseli

*Za Európsky parlament
predseda*

*Za Radu
predseda*